

Organizátorská práce u vojsk

Redakčně zpracovaný a zkrácený článek armádního generála A. M. Majorova, uveřejněný v sovětském časopise „VOJENNAJA MYSL“ čís. 1/1980.

Zdokonalování prostředků a způsobů velení i metod práce orgánů velení v soudobých podmínkách se stává jedním z prvořadých úkolů. V tomto směru má významné místo problém organizátorské činnosti velitelů, štábů, politických orgánů a dalších orgánů velení, a to jak při přípravě, tak i v průběhu vedení operací. Tato činnost je jedním z nejsložitějších a nejdůležitějších úkolů.

Dějiny válek přesvědčivě dokazují, že jednou z hlavních příčin neúspěchu v operaci [boji] byly „kancelářsko-byrokratické“ metody řízení vojsk.

Ze zkušeností z Velké vlastenecké války názorně vyplývá, že živá organizátorská práce velitelů, štábů a jiných orgánů velení bezprostředně u vojsk byla nejdůležitějším faktorem dosažení úspěchu v operacích, splnění bojových úkolů vojsk ve stanovené době a s nejmenšími ztrátami osob a prostředků. Není náhodou, že významní sovětsí vojevůdci a velitelé věnovali významné místo ve své činnosti právě této práci.

Organizátorská práce u vojsk neztrátila v soudobých podmínkách na svém významu. Její úloha značně roste a získává nový obsah. Organizátorskou prací rozumíme komplex opatření, která uskutečňují velitelé, štáby, politické orgány, velitelé a náčelníci druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb přímo u podřízených vojsk, k zabezpečení jejich všestranné přípravy k plánované bojové činnosti a v průběhu operace v zájmu úspěšného splnění stanovených bojových úkolů.

Mezi nejdůležitější opatření organizátorské práce patří:

— udržování vojsk ve vysoké pohotovosti k bojové činnosti,

— prověrka stupně upřesnění zámyslu operace a bojových úkolů u podřízených, analýza rozhodnutí, kterou přijali podřízení velitelé,

— rekognoskace a organizace přesné součinnosti vojsk, sil a prostředků,

— poskytnutí pomoci podřízeným ve všestranném zabezpečení bojové činnosti,

— kontrola a pomoc při přípravě svazků a útvarů k boji,

— organizace pozorování průběhu bojové činnosti vojsk na nejdůležitějších směrech a v nejkritičtějších obdobích operace a usměrňování úsilí vojsk ke zničení nepřítelů atd.

Přihlížíme-li ke značnému rozsahu a velkému významu všech těchto opatření, ale také k tendenci ke zkracování doby na přípravu bojové činnosti a k vysoké dynamickému charakteru rozvoje soudobých operací, je velmi důležité zdůraznit, že organizátorská práce u vojsk není jen přímá povinnost velitelů, ale také nejdůležitější funkce štábů a všech ostatních orgánů velení. Jen jejich kolektivní úsilí, přesně promyšlená, přísně sladěná společná práce přímo u podřízených a součinnostních štábů, svazů, svazků a útvarů může být zárukou dosažení účinných výsledků. Rozhodující úlohu v organizátorské činnosti u vojsk a při dosahování přesné cílevědomosti má štáb, jako hlavní orgán, který zabezpečuje velení vojskům.

Velitel a štáb musí vycházet z těchto požadavků:

1. Vojskům je nezbytné ponechat podle možnosti maximum času na přípravu k bojové činnosti.

2. Účinnost organizátorské práce u vojsk závisí na úrovni připravenosti generálů a důstojníků štábů na tuto čin-

nost. Štáb je povinen nejen pomáhat veliteli organizovat práci u vojsk, ale bezprostředně se jí aktivně zúčastňovat, zaměřit se na všechny stránky mimořádně mnohostranné a složité činnosti orgánů velení při přípravě svazků, svazků a útvarů na bojové úkoly i v průběhu jejich plnění. V podstatě neexistuje ani jedna oblast života a činnosti vojsk, která by se nedotýkala štábu a která by mohla zůstat bez povšimnutí.

3. Při přípravě bojové činnosti v časově omezené době (tyto podmínky jsou charakteristickým rysem přípravy soudobých operací) každý velitel, který organizuje společnou práci s podřízenými veliteli, musí dovedně určit hlavní článek ve své činnosti. Ostatní otázky předá k řešení jiným vykonavatelům, tj. zástupcům, náčelníkům správ a oddělení štábu, velitelům a náčelníkům příslušných druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb. Jejich úloha při plnění této funkce velení se značně zvyšuje, zvětšuje se samostatnost a odpovědnost každého vykonavatele. Jejich činnost se neomezuje předkládáním informací a rozpracováním bojových dokumentů velení. Musí se stát skutečnými mistry organizace bojové činnos-

ti u podřízených svazků, útvarů a jednotek. Velitelé (náčelníci) druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb při plánování vlastní práce musí vycházet z rozhodnutí velitele, zabezpečit potřebnou koordinovanost, respektovat vedoucí úlohu štábu, pracovat iniciativně a cílevědomě, bez čekání (v žádném případě a z jakéhokoli důvodu) na doplňující pokyny.

4. Umění vedoucích pracovníků polních velení organizovat činnost u vojsk nespočívá v poručnictví u podřízených, nýbrž v usměrnění jejich činnosti v souladu s jediným úmyslem operace a ve vytvoření podmínek k samostatnosti a iniciativě, pro tvůrčí práci každého pracovníka. Mezi hlavní úkoly organizátorské práce polních velení bezprostředně u vojsk patří organizace součinnosti, kontrola plnění vydaných rozkazů a nařízení, pomoc podřízeným velitelům a štábům při plánování bojové činnosti a při přípravě vojsk k plnění bojových úkolů, politická práce a opatření všestranného zabezpečení jejich bojové činnosti. Zvláštní pozornost zasluhuje problém zvyšování účinnosti organizátorské práce u svazků a útvarů v průběhu plnění jejich bojových úkolů.

Organizace součinnosti sil a prostředků v operaci (boji) byla vždy považována za jeden z nejdůležitějších a odpovědných okamžiků v činnosti velitelů a štábů. Sovětské vojenské umění hodnotí součinnost vojsk jako jeden z nejdůležitějších principů přípravy a vedení soudobých operací, jejichž úspěchu může být dosaženo jen společným úsilím všech sil a prostředků na základě jediného zámýslu a plánu bojové činnosti.

Vševojskový charakter soudobých operací, kterého se účastní svazky a útvary různých druhů ozbrojených sil a druhů vojsk, staví sladění úsilí různých sil a prostředků na jedno z prvních míst v činnosti velitelů a jejich orgánů velení. Sladění bojové činnosti svazků a útvarů druhů ozbrojených sil a druhů vojsk musí se uskutečňovat ve prospěch uskupení vojsk, která plní hlavní úkoly, co do úkolů, směrů, čar (prostorů), způsobů a času, s přesným rozpracováním všech otázek koordinace činnosti sil a prostředků na první den operace a na období plnění prvořadých úkolů. Podle tohoto musíme organizovat součinnost vojsk i se silami a prostředky nadřízeného velitele (náčelníka) a se sousedy k dosažení cílů operace.

Přímým organizátorem součinnosti byl a zůstává i nadále velitel. Štáb a ostatní orgány velení jsou povinny:

- všestranně zabezpečit práci velitele a dosáhnout jednotného chápání situace, zámýslu bojové činnosti a určených úkolů u všech vykonavatelů,

- organizovat spolehlivé součinnosti spojení, včas připravit vzájemné představitelů mezi štáby různých druhů ozbrojených sil a druhů vojsk, zabezpečit spolehlivé předávání informací, připravit a doručit orgánům velení příslušné součinnosti signály,

- zpracovat návrh plánu součinnosti a po jeho schválení včas jej předat vykonavatelům,

- nepřetržitě kontrolovat sladěnost úsilí vojsk v průběhu bojové činnosti, operativně řešit nutné změny a doplňky.

Rozhodujícím předpokladem zdokonalování součinnosti při přípravě a vedení soudobých operací je úroveň rozvoje prostředků ozbrojeného zápasu, organizační struktury vojsk a způsobů plnění strategických a operačně taktických úkolů. Přitom musíme využívat i zkušeností z minulých válek. Analýza frontových a armádních operací v letech Velké vlaste-

necké války ukázala, že čím složitější byly operace a podmínky organizace součinnosti sil a prostředků, tím více vyvstala do popředí potřeba přiblížit operační úroveň velení k plnění takových úkolů taktického charakteru, které bezprostředně ovlivňovaly úspěch bojové činnosti v celku. Osobní styk nadřízených velitelů s veliteli podřízených stupňů velení příznivě ovlivňoval kvalitu přípravy vojsk na bojovou činnost, napomáhal správnému rozmístění a využití sil a prostředků v průběhu operace.

Umění organizovat součinnost tkví v dovednosti správně určit rozhodující úlohu určitého druhu vojsk a druhu ozbrojených sil nebo prvku jejich operační (bojové) sestavy v daném období operace (boje) na rozhodujícím směru a usměrnit úsilí všech ostatních sil a prostředků k dosažení společného úspěchu.

V závislosti na podmínkách situace, nařízeného bojového úkolu, sestavě vojsk a čase můžeme použít různých metod organizace součinnosti. Je zapotřebí jen zdůraznit důležitost práce nadřízeného velitele s podřízenými veliteli přímo v terénu.

Cílem součinnosti přímo v terénu je upřesnit dříve (na mapě) přijaté rozhodnutí a nařídit potřebná opatření k zabezpečení bojové činnosti. Na součinnosti v terénu zpravidla podrobněji studujeme pásmo plánovaného útoku, podmínky splnění stanoveného bojového úkolu, způsob sladění úsilí vojsk se sousedy, zvláštnosti terénu a jejich vliv na činnost vojsk. Důkladně analyzujeme situaci a charakter obrany nepřítel, jeho přední okraj, bojovou sestavu vojsk, opěrné body, palebný systém a systém překážek. Ke splnění tohoto úkolu organizujeme rekognoskaci, součinnost v terénu a na jeho maketách (plastických stolech) plánujeme zamětnání v terénu.

Metody a posloupnost práce při organizaci bojové činnosti bezprostředně v terénu v podstatě závisí na čase, který je k dispozici. Velitel při organizování práce se musí především snažit o to, aby podle možnosti co nejvíce času na organizaci bojové činnosti v terénu vyčlenil podřízeným velitelům. Zkušenosti z války a praxe operačně taktické přípravy svědčí o tom, že úspěch práce v terénu v mnoha směrech závisí na její cílevědomé a dokonalé přípravě. Máme-li nedostatek času na přípravu bojové činnosti, je účelné vytvořit několik rekognoskačních skupin, které budou pracovat současně. Na směru hlavního úderu řídí rekognoskaci a organizuje součinnost osob-

ně velitel a na dalších směrech může tuto práci řídit jeho zástupce.

Kontrola plnění rozkazů, nařízení a plánovaných opatření pro přípravu nejbližší bojové činnosti je nejdůležitějším úkolem organizátorské činnosti velitelů a štábů, je předpokladem úspěšného řízení vojsk. Úkolem velitele (náčelníka) není jen podepisovat směrnice a vydávat nařízení, ale především společnou práci s podřízenými uvádět do života vydané rozkazy a nařízení.

Metody kontrolní činnosti mohou být nejrůznější. Nejúčinnější je především osobní kontrola, kterou uskutečňuje hlavní funkcionář jak taktického, tak i operačního a strategického stupně velení. Např. v letech války Hlavní stan vrchního velení a generální štáb odesílaly k frontům své představitelé, kteří současně s plněním jiných úkolů osobně kontrolovali plnění nejdůležitějších opatření, poskytovali účinnou pomoc velitelům frontů a armád při uvádění rozpracovaných plánů do života.

Praxe dokazuje, že ti velitelé, kteří podceňují systematickou prověrku plnění úkolů a neznají hluboce skutečný stav u podřízených vojsk, nemohou ani přijímat konkrétní a včasná opatření, nutná k nápravě. Takoví velitelé (náčelníci) většinou vydávají obecné směrnice, pokyny a nařízení a zaměňují osobní práci u podřízených za vyžadování doplňkových informací a hlášení. To mnoho vedoucímu funkcionáři nepomůže; naopak zatěžuje to podřízené jak pracovní, tak časově a škodí při řízení praktické přípravy vojsk k plnění bojových úkolů.

Je-li zaměňována živá organizátorská práce metodami kancelářsko-byrakratického řízení, orgány velení jsou natolik přetěžovány papírováním, že jim nezbyvá čas na prověrku skutečného splnění vydaných rozkazů, nemluvě již o poskytování potřebné pomoci podřízeným. Praxe svědčí o tom, že žádný bojový dokument nemůže zcela zaměnit živá slova velitele řečená podřízeným při osobním styku.

Jen systematická každodenní osobní práce u vojsk, kterou považujeme za součást organizátorské práce na všech stupních velení, může zabezpečit účinnost kontroly a prověrky plnění úkolů. Osobní kontrola umožňuje veliteli (náčelníku) plně a správně zhodnotit situaci u vojsk, prověřit podřízené ve znalosti zámyslu a rozhodnutí nadřízeného, jak chápou a prakticky plní vydané rozkazy nebo na-

řízení. Umožňuje stanovit i konkrétní a neúčinnější opatření k odstranění překážek, které brání jejich plnění.

Účinnost osobní kontroly závisí na tom, jak v daném případě nejen zjistíme nedostatky, ale jaká opatření přijmeme na místě k jejich odstranění.

Ve spojitosti se značným růstem rozsahu činnosti ve velení, s rozšířením okruhu úkolů, které musí hlavní funkcionář osobně plnit, a s rychlým spádem změn operační situace není velitel schopen detailně kontrolovat všechny podřízené svazky a útvary a na všech směrech. Při nedostatku času bude muset velitel pracovat jen u vojsk, která působí na směru hlavního úderu. U dalších svazků a útvarů mohou tuto práci (podle rozkazu velitele) zabezpečit jeho zástupci, generálové, důstojníci štábu. Avšak i v těchto případech hlavní úlohu organizátora kontrolních prověrek plní velitel, který určuje rozdělení vykonavatelů, rozsah, dobu a způsoby kontroly, usměrňuje praktickou činnost kontrolních orgánů. Úkol velitele přitom tkví v tom, aby dosáhl takového stupně práce u podřízených vojsk, která by se neomezila jen na sběr zpráv a zjišťování nedostatků, ale umožnila by na místě hloubce posoudit dobré zkušenosti a zavést je v dalším ke všem svazkům a útvarům, nebo zjistit příčiny nedostatků a operativně je odstranit.

Ze zkušenosti vyplývá, že máme-li vhodné podmínky, je neúčinnější organizovat kontrolu formou komplexních prověrek, které uskutečňují současně různí specialisté na základě předem zpracovaných plánů. Přitom hlavní pozornost musíme věnovat těm vojskům, která budou plnit nejdůležitější nebo nejnaléhavější úkoly. Takto organizované prověrky zabezpečují značnou hospodárnost sil a času na uskutečnění kontroly a zvyšují její účinnost.

Při plnění úkolů kontroly má rozhodující úlohu štáb. Těžiště jeho činnosti tvoří:

- zabezpečení vysoké bojové pohotovosti orgánů velení a hotovostních sil a prostředků,
- prověrka včasného obdržení bojových úkolů na podřízených velitelských stupních a kvality přípravy vojsk k jejich plnění,
- kontrola organizace všestranného zabezpečení bojové činnosti, součinnosti a velení.

Přímou povinností štábu je dokonalá příprava na práci kontrolních skupin odesílaných k vojskům, organizace jejich cílevědomé práce na základě podrobně

rozpracovaného plánu kontroly. Kontrola není samoúčelná, ale musí být dovedně skloubená s účinnou pomocí podřízeným velitelům a štábům.

Pomoc podřízeným velitelům při přípravě vojsk k operaci je nejdůležitějším článkem organizátorské činnosti velitele a celého polního velení. Směřuje především k realizaci přijatých rozhodnutí a k zabezpečení plnění bojových úkolů ve vojenskooorganizačním, ideologickém a morálně psychologickém směru. Výstižné a poučné příklady konkrétní pomoci vojskům při jejich přípravě k operaci (boji) nám poskytují zkušenosti z Velké vlastenecké války.

Při organizaci útoku představitelé Hlavního stanu, velitele frontů a armád vždy vyčleňovali co nejvíce času na vlastní práci při přípravě vojsk k bojové činnosti v podmínkách blízkých reálné situaci, na cvičištích, vybudovaných podle charakteru obrany nepřítel. Zahájení cvičení zpravidla předcházela instrukčně metodická shromáždění nebo ukázková cvičení, které řídili nadřízení velitelé (náčelníci).

Příprava vojsk k útoku byla organizována podle zpracovaných programů pro jednotlivé druhy vojsk, s maximálním přiblížením podmínek k reálné situaci. Náplní výcviku bylo překonávání obranných zařízení, útok na opevnění a pevnůstky, překonávání příkopů a kanálů, zdolávání strmých svahů, umlčování palebných ohňů granáty a ohňomety. Přibližně jedna třetina výcvikového času byla věnována palebné a ženijní (zvláště na překonávání překážek) přípravě. Na cvičištích byla ve skutečné velikosti postavena všechna obranná zařízení vybudovaná nepřitelem v pásmu plánované bojové činnosti. K nácviku útoku na kamenné budovy a techniky vedení pouličního boje byla využívána opuštěná obydlí s vybudovanými barikádami a závaly. Cvičení řídili velitelé frontů, armád, divízi a pluků a jejich zástupci.

Nadřízení velitelé (náčelníci) denně organizovali s důstojnickým sborem instrukčně metodická zaměštávání. Na plastických stolech podrobně probírali možné varianty plánované bojové činnosti.

S velitelskými orgány sborů, divízi a pluků probíhala polní cvičení k metodice výcviku vojsk, vytváření bojových sestav, organizaci součinnosti při zteči okraje měst a boji v ulicích.

Taková cílevědomá organizátorská práce při přípravě vojsk v mnoha směrech napomáhala úspěšné bojové činnosti svazků a útvarů v průběhu operací.

Ještě vyšší požadavky na přípravu vojsk jsou kladeny v soudobých podmínkách. To potvrdil také průběh bojové činnosti v celé řadě lokálních válek. Tam, kde praktická příprava vojsk k útoku, zvláště na taktickém stupni, nebyla dostatečně organizována, svazky a útvary stran včas nedosáhly čáry zteče, voj často zahajovaly neorganizovaně; ženijní překážky překonávaly pomalu a vojska měla velké ztráty na vlastních minových polích; proti bojovým letounům poměrně často vedly palbu vlastní protiletadlové prostředky. Takové chyby v organizaci bojové činnosti v mnoha případech předurčovaly další jejich rozšiřování.

Organizátorská práce k všestrannému zabezpečení bojové činnosti je nejdůležitější složkou mnohostranné činnosti velitelů a štábů při velení vojskům.

Zkušenosti z minulých válek svědčí o tom, že k dosažení úspěchu v operaci a boji, i když je to velmi důležité, zdaleka nestačí jen správné, zdůvodněné rozhodnutí a všestranné zplánování bojové činnosti vojsk. Vítězství bylo nakonec dosahováno v důsledku tvrdého a úporného prosazení přijatých rozhodnutí do života a neodkladných opatření všestranného zabezpečení bojové činnosti v oblasti průzkumu, maskování, ochrany vojsk atd. Bez všestranného zabezpečení vojsk nemůžeme dosáhnout úspěchu v operaci a boji.

Dějiny válek přesvědčivě dokazují, že správné a dokonalé zplánování použití všech druhů vojsk v operaci není ještě ukazatelem reálnosti plánu; ten nemusí být zabezpečen materiálně. Nereálné zhodnocení možností technického a týlového zabezpečení bojové činnosti vedlo často k vážným neúspěchům v operacích.

Po zavedení jaderných zbraní do výzbroje armád a po vybavení vojsk novou bojovou technikou význam všestranného zabezpečení bojové činnosti nesmírně vzrostl. Jeho cílem se stává nejen nepustit nenadále napadení pozemním a vzdušným nepřítelem, ale v podmínkách vedení jeho jaderných úderů uchovat a v případě nutnosti v krátké době obnovit bojeschopnost vojsk, zabezpečit v jakékoli složité situaci včasné a úplné splnění určených bojových úkolů. K dosažení tohoto cíle dnes již nestačí předvídat jen klasické druhy zabezpečení, jako je průzkum, ochrana maskování, technické a

týlové zabezpečení. Nutné jsou takové druhy zabezpečení jako je ochrana vojsk proti zbraním hromadného ničení, boj s radioelektronickými prostředky nepřítelů, hydrometeorologické zabezpečení atd.

Úkolem velitelů a štábů všech stupňů je určit konkrétní opatření všestranného zabezpečení vojsk v operacích, nutné síly a prostředky a způsob jejich použití, určit funkcionáře odpovědné za uskutečnění jednotlivých opatření, osobně jim stanovit úkoly a kontrolovat jejich plnění. Tato metoda práce orgánů velení bezpochyby kladně ovlivní včasné a kvalitní splnění úkolů všestranného zabezpečení bojové činnosti vojsk.

Zvláštní místo v organizátorské práci u vojsk má politická práce.

Při přípravě operací v letech Velké vlastenecké války byla stranickopolitické práce věnována výjimečně velká pozornost. Její formy byly různé. Široce byl využíván tisk, rozhlas, kino a další technické prostředky propagandy. Avšak hlavní formou byla živá práce u vojsk, osobní styk s vojáky a důstojníky.

Nesrovnatelně vyšší požadavky na člověka — vojáka kladou zvláštnosti soudobých operací. Vysoká tempa útoku, možnosti použití jaderných zbraní, složitost plněných úkolů a vysoká dynamika bojové činnosti vyžadují od všech vojáků vysoké vypětí morálních a fyzických sil, ideově politickou a psychologickou přípravu, úpornost a vytrvalost. Z toho bude vyplývat také obsah stranickopolitické práce při přípravě operací. Musí být organizována v těsné spojitosti s bojovými úkoly, musí mít cílevědomý a aktivní charakter, předpokládat pružné a včasné reagování na změnu situace. Vojevůdci, politické orgány a štáby při přípravě k bojové činnosti musí předvídat systém praktických opatření, která přispějí k ideovému zocelení, rozvoji vysokých morálně politických, psychologických a bojových kvalit vojáků. Tuto práci musíme uskutečňovat čím aktivněji, čím je složitější a napjatější situace. Osobní styk, živé slovo velitele, politického pracovníka a důstojníka štábu, osobní příklad statečnosti a odvahy byly a zůstávají nejsilnějším prostředkem morálně psychologického působení na vojáka.

Organizátorská práce velitelů, štábů a politických pracovníků v průběhu bojové činnosti je nejdůležitější způsob ovlivňování průběhu a výsledku operací.

Velení vojskům není jen jednoduchý

součet opatření, která uskutečňují velitelé a jejich štáby, ale umění, které se neustále rozvíjí a zdokonaluje se změnami ve výzbroji, organizaci vojsk a charakteru bojové činnosti.

V současné době má velký význam ta stránka velení, která se vztahuje k bezprostřednímu řízení vojsk v průběhu vedení vysoce manévrové bojové činnosti. Od velitelů a štábů všech stupňů to vyžaduje jasné a rychlé myšlení, umění včas reagovat na změny v operační situaci, schopnost zabezpečovat pružný manévr vojsk a palbou, vést nenadálé útoky na nepřítele, úporně se bránit, dovedně překonávat zamořené prostory a závaly, včas měnit prostory rozmístění vojsk a míst velení k jejich vyvedení z pod úderu nepřítele.

Zkušenosti z minulé války a praxe cvičení svědčí o tom, že neúčinnějšími metodami řízení v průběhu bojové činnosti jsou jednak osobní pozorování bojiště na nejdůležitějších směrech a v nejdůležitějším období operace, jednak použití soudobých technických prostředků k přímým hovorům s podřízenými. Pružné skloubení těchto dalších metod řízení umožňuje velitelům a štábům úspěšně plnit úkoly spojené s velením vojskům v podmínkách kritického nedostatku času.

Z vysokých požadavků na velení vojskům nálehavě vyplývá otázka dalšího zdokonalování forem a metod operační přípravy velitelů, generálů a důstojníků polních velení.

Stav bojové pohotovosti ve značné míře závisí na úrovni velení vojskům, zejména na schopnosti velitelů dovedně řídit podřízené jednotky a útvary, na jejich delší operačně taktické předvídavosti, reálnosti zámyslů a plánů, na umění pružně a mobilně vést manévr silami a prostředky.

Všechny tyto kvality nezískávají velitelé, důstojníci štábu a političtí pracovníci sami od sebe. Jsou výsledkem úporné práce, tvůrčí aktivity a novátorství, soustavných a cílevědomých nácviků.

Živá organizační práce bezprostředně u vojsk a v terénu byla vždy a nadále zůstává hlavní a neúčelnější metodou činnosti velitelů, politických orgánů a štábů ve všech obdobích přípravy a vedení bojové činnosti.

Proto se musíme učit umění velet vojskům a nejdůležitějšímu prvku velení — organizační práci již nyní v míru. K tomu je nutné hluboce studovat zkušenosti z Velké vlastenecké války, podmínky a charakter přípravy a vedení soudobých operací. Bojové zkušenosti z minulé války zůstávají v mnoha směrech dobrým orientačním bodem při dalším zdokonalování velitelského mistrovství mladých vojenských kádří.

Ke zdokonalování polní přípravy vojsk a štábů používáme různých forem cvičení. Nejdůležitější jsou polní příprava, taktická cvičení, štábní nácviky, válečné hry, štábní, velitelsko-štábní a speciální cvičení a manévry. Nejúčinnější formou přípravy velitelů a štábů jsou bezesporu operačně taktická cvičení v terénu, zvláště dvoustranná. Jejich cílem je společná příprava velitelských kádří, štábů a vojsk na bojovou činnost v podmínkách blízkých bojové situací. Operačně taktická cvičení a manévry umožňují všem cvičícím zdokonalit vlastní znalosti z praxe, reálně si představit a procítit bojovou situaci, orientovat se v ní, chápat ji a využít k dosažení cílů operace.

Pro velitelský sbor a štáby jsou operačně taktická cvičení nejen neúčinnější formou přípravy, školou soudobých návyků a získávání praktických zkušeností v procesu velení vojskům. Mají důležitou úlohu v přípravě generálů a důstojníků při zkvalitňování organizační práce v rámci přípravy vojsk k bojové činnosti, k jejich účinnému řízení v průběhu plnění bojových úkolů.

Organizační činnost velitele fronty (armády), jeho štábu, generálů a důstojníků polního velení v celku přímo u vojsk nesmí být omezena jen na práci v období plánování operace a organizace bojové činnosti.

V průběhu útočné operace, v její nekritičtější době, velitel a hlavní funkcionáři polního velení musí častěji než tomu bylo v minulé válce vyjíždět k vojskům, zvláště při zahájení operace, zasažení druhého sledu a záloh do sražení, k upřesnění nebo stanovení nových úkolů v souvislosti se změnou situace, k organizaci odražení protiúderu značných sil nepřítele, upřesnění otázek součinnosti a k plnění jiných úkolů.

V dynamice bojové činnosti je velitel povinen neustále hodnotit činnost vojsk stran, včas upravovat dříve přijaté rozhodnutí (někdy je i zásadně změnit) a náročně je uvádět do života.